

Broj/Broj: **03/1-50-14-7-10/12**
Sarajevo/Sarajevo, 15. 2. 2012. godine

PREDMET: Informacija o posjeti Zajedničke komisije za odbranu i sigurnost BiH poligonu za uništavanje municije i minsko-eksplozivnih sredstava u Glamoču, 9. 12. 2011.

Članovi Zajedničke komisija za odbranu i sigurnost BiH posjetili su, 9. 11. 2011., poligon za uništavanje municije i minsko-eksplozivnih sredstava (u daljnjem tekstu: MiMES) metodom detonacije, na lokaciji „Gladna brda“ u Glamoču. Posjeta je realizirana uz podršku Misije OSCE-a i Štaba NATO-a u BiH.

U realizaciji posjete su iz Zajedničke komisije učestvovali: Dušanka Majkić, predsjedavajuća, i Beriz Belkić i Krunoslav Vrdoljak, članovi Komisije, te Željko Grubešić, stručni savjetnik, i Jovica Katić, stručni saradnik u Zajedničkoj komisiji za odbranu i sigurnost BiH.

Iz Parlamentarne skupštine BiH ovu posjetu pratio je i parlamentarni vojni povjerenik BiH Boško Šiljegović.

Domaćini ovoj aktivnosti bili su generali Oružanih snaga BiH: general-major Rizvo Pleh, brigadni general Dragan Vuković i brigadni general Ivica Jerkić.

Iz lokalne zajednice ovoj posjeti prisustvovali su predstavnici Općine Glamoč, s načelnikom Radovanom Markovićem na čelu.

Posjetu Glamoču pratili su i predstavnici međunarodnih organizacija: Jasna Dragičević i Yuri Padun, Misija OSCE-a u BiH, i Lejla Hadžihasanović, Štab NATO-a Sarajevo.

Cilj posjete bio je da članovi Komisije neposredno s profesionalnim vojnim licima, koja rade na poslovima uništavanja MiMES-a, razgovaraju o problemima s kojima se susreću prilikom obavljanja svakodnevnih aktivnosti, te da na osnovu toga nađu najbolje modalitete za ubrzanje procesa uništenja MiMES-a u BiH. Također, Komisija se željela upoznati i s problemima s kojima se sureće civilna zajednica u Glamoču, te s nadležnim predstavnicima općinskih vlasti razgovarati o podršci lokalnih vlasti procesu uništenja MiMES-a na lokaciji koja se nalazi u okviru ove općine, kao i problemima lokalnog stanovništva koje živi u neposrednoj blizini poligona za uništavanje MiMES-a, čije su privatno zemljište izuzele Oružane snage BiH za potrebe navedenog poligona.

Prvi dio posjete realiziran je u Kasarni „Glamoč“, gdje je članovima Komisije prezentiran rad 7. logističkog bataljona Oružanih snaga BiH (u daljnjem tekstu: OSBiH). Prezentaciju rada imali su komandant 7. bataljona major Zoran Klipa i komandant deminerskog bataljona pukovnik Dževad Denunović. U prezentaciji predstavili su misiju bataljona, te prezentirali članovima Komisije lokaciju za skladištenje MiMES-a „Gladna Brda“ i poligon za uništavanje nestabilne municije „Odvažna Barbara“. Prezentiran je proces uništavanja MiMES-a metodom otvorene detonacije, sistem unutrašnjih i vanjskih kontrola ovog procesa, te naveden podatak da je od 2009. do 2011. godine ovom metodom uništeno preko 740 tona naoružanja. Posebno su se osvrnuli na probleme u radu s kojima se pripadnici bataljona susreću, te iznio prijedloge za poboljšanje daljnjeg rada.

Dušanka Majkić, predsjedavajuća Zajedničke komisije za odbranu i sigurnost BiH, zahvalila se generalima Oružanih snaga BiH na mogućnosti da se Komisija tokom ove posjete neposredno upozna s problemima s kojima se pripadnici OSBiH susreću u svom svakodnevnom radu na ovoj lokaciji, s jedne strane, kao i s onim problemima s kojima se lokalna zajednica susreće tokom realizacije ovog procesa, s druge strane. Izrazila je nadu da će ova posjeta rezultirati još boljom saradnjom između OSBiH i lokalne zajednice općine Glamoč u budućnosti, te da će se naći dugotrajniji zajednički interes između ove dvije institucije kada je u pitanju projekat uništavanja naoružanja na poligonu „Odvažna Barbara“.

Krunoslav Vrdoljak, član Zajedničke komisije za odbranu i sigurnost BiH, izrazio je zadovoljstvo što se delegacija predstavnika PSBiH i OSBiH nalazi na području općine Glamoč i posebno afirmirao ovako dobru reakciju ovih institucija kada je u pitanju pomoć u rješavanju problema s kojim se stanovnici ove općine susreću. Podsjetio je na to da ljudi u ovoj općini do sada nisu osjetili nikakve benefite od procesa uništavanja naoružanja na području općine na kojoj žive, te da su s razlogom nezadovoljni tokom dosadašnjeg procesa. S druge strane, Bosna i Hercegovina se kao država mora ubrzano rješavati viška nestabilne municije, kako ne bi došlo do katastrofa većih razmjera. Zadatak Komisije je da zajedno s pripadnicima OSBiH i Općine Glamoč nađe rješenje kojim bi obje strane bile zadovoljne.

Radovan Marković, načelnik Općine Glamoč, podsjetio je na historijat uništavanja MiMES-a na poligonu „Odvažna Barbara“ u Glamoču, navodeći da je poligon prvobitno koristio NATO, a po njihovom odlasku s ove lokacije, nastavile su ga koristiti OSBiH. Poligon zauzima ukupnu površinu od oko 100 km² i najveći problem je to što je 60 % tog zemljišta u privatnom vlasništvu, za koje njegovi vlasnici nikada nisu dobili nikakvu naknadu. Općina, s druge strane, nikada s Ministarstvom odbrane BiH (u daljnjem tekstu: MOBiH) i OSBiH nije riješila pravni osnov za korištenje ovog zemljišta u tu svrhu, tako da ni ona nije imala osnova da s vlasnicima tog zemljišta ulazi u rješavanje imovinsko-pravnih pitanja, iako su pritisci od tih zemljoposjednika prema lokalnoj zajednici bili izuzetno jaki. Stanovnici ove općine smatraju da ovakva vrsta uništavanja MiMES-a nije sigurna, te da stoga ove radnje uopće ne treba raditi na području ove općine. S tim u vezi, zamolio je da MOBiH što prije donese potrebne odluke kako bi se legalizirao proces uništenja na ovoj lokaciji i omogućilo rješavanje imovinsko-pravnih pitanja, kako bi ovaj projekat u budućnosti zaista bio zajednički projekat MOBiH i OSBiH i Općine Glamoč. Zaključio je da je Glamoč jedna od

najsiromašnijih općina u BiH i da njen godišnji budžet iznosi tek nešto više od 2 miliona konvertibilnih maraka.

General-major Rizvo Pleh naveo je svoje ubjeđenje da sve radnje koje OSBiH rade na području ove općine ne nanose ni približno toliku štetu kao što to prezentiraju pojedini njeni stanovnici, argumentirajući to činjenicom da za to postoje i dokazi koji su bazirani na dosadašnjim tehničkim ispitivanjima da se radi o klasičnoj municiji, a ne o municiji koja ima radiokativno dejstvo. Ipak, saglasio se da nije jednostavno živjeti s problemima s kojima se stanovnici glamočke općine susreću. Kada je u pitanju samo uništavanje MiMES-a na ovoj lokaciji, naveo je da je pripadnici OSBiH taj posao rade u ograničenom obimu i da se tokom sezone ovdje uništi oko 300 tona naoružanja, te da je teško očekivati da se može u ovakvim okolnostima učiniti više, s obzirom da je prvobitni cilj da sigurnost stanovništva koje živi oko poligona ne bude ugrožena. Kapaciteti se mogu povećati ukoliko bi se uništavanje nestabilnog MiMES-a vršilo na više lokacija. OSBiH može u svakom trenutku i rukovodstvu Općine i svakom stanovniku ponaosob dati precizne informacije o količini sredstava koja se uništava, a sam proces uništenja uvijek može pratiti i neko od predstavnika lokalne zajednice, kako bi se uvjerio u stepen njegove sigurnosti. Na kraju je naveo da OSBiH s nekoliko lokalnih zajednica u BiH već imaju neke zajedničke projekte, koji se baziraju uglavnom na angažmanu inženjerskog bataljona OSBiH u pomoći lokalnom stanovništvu, te da bi se i s predstavnicima Općine Glamoč mogao napraviti sličan projekat.

Brigadni general Ivica Jerkić precizirao je o kojim se zajedničkim projektima radi kada je u pitanju pomoć lokalnim zajednicama, te naveo da je procedura za davanje pomoći općinama takva da lokalna zajednica treba da napravi konkretan zahtjev u kojem će definirati na koji način očekuje pomoć pripadnika OSBiH u svojoj općini, te ga dalje uputi MOBiH, koje o tome obavještava Zajednički štab i Operativnu komandu OSBiH.

Beriz Belkić, član Zajedničke komisije za odbranu i sigurnost BiH, naveo je da ova komisija ima odgovornost prema građanima i da je prevashodni zadatak da se utvrdi šta je od ove vojne imovine perspektivno, te da se trajno riješi imovinsko-pravni status imovine koju OSBiH koriste za ove namjene. Rješenje je da i ovo zemljište postane dijelom državne vojne imovine, a da se sadašnjim vlasnicima osigura neophodna novčana naknada.

Brigadir Asim Spahić naveo je da su OSBiH u fazi uknjiženja i ove lokacije u vojnu imovinu. Naveo je podatak da su 777.042 m² ili 35 % zemljišta privatna svojina, a da 2.588.310 m² ili 65% otpada na društvenu svojinu. Pojas oko kasarne „Glamoč“ i skladišta MiMES-a „Gladna brda“ je u potpunosti državna svojina, jer je vlasništvo bivšeg Saveznog sekretarijata za narodnu odbranu (SSNO). Kao zaključak se navodi činjenica da se pitanje korištenje poligona za uništenje MiMES-a mora riješiti tako da se lokalnom stanovništvu koje je vlasnik navedenog zemljišta da pravično obeštećenje ili da im se da alternativno obradivo zemljište na kojem će moći obavljati poljoprivredne radove.

Duškanka Majkić je, nakon rasprave, ponudila prijedlog **zaključka**:

- *članovi Zajedničke komisije za odbranu i sigurnost BiH će prilikom razmatranja Prijedloga budžeta institucija za 2012. godinu u domovima PSBiH podnijeti amandmane koji će ići u smjeru da se iz novčanih sredstava predviđenih za rad Ministarstva odbrane BiH napravi posebno izdvajanje za korištenje poligona za uništavanje nestabilnog MiMES-a u Glamoču.*

Ocijenila je da bi time Općina imala satisfakciju za poslove uništavanja MiMES-a koje OSBiH rade na području ove općine, a da navedena izdvajanja ne bi značajnije uticala na rad MOBiH i OSBiH u 2012. godini.

Nakon sastanka u Kasarni „Glamoč“, članovi Komisije uputili su se na lokaciju „Gladna brda“, na kojoj se nalazi skladište nestabilnog MiMES-a, koja je predviđena za uništavanje otvorenom detonacijom. U razgovoru s pripadnicima OSBiH upoznali su se s načinom skladištenja nestabilnog MiMES-a i pratećom administrativnom procedurom kojom se vodi kompletan proces od ulaska naoružanja u ovo skladište, pa sve do njegovog izlaska i upućivanja na poligon za uništavanje.

Nakon obilaska skladišta, članovi Zajedničke komisije za odbranu i sigurnost BiH posjetili su i poligon za uništavanje MiMES-a „Odvažna Barbara“, gdje su u razgovoru s profesionalnim vojnim licima koja neposredno rade na uništavanju MiMES-a mogli razgovarati o samom procesu uništavanja MiMES-a na ovom poligonu. Pripadnici OSBiH su za članove Zajedničke komisije za odbranu i sigurnost BiH napravili demonstraciju uništavanja jedne količine naoružanja, kako bi i praktično pokazali kako se proces otvorene detonacije odvija na ovom lokalitetu.

Predsjedavajuća Zajedničke komisije

Dušanka Majkić

Dostavljeno:

- naslovu,
- a/a.